

Flantinfo is het driemaandelijks informatiebulletin van flantua-verheij
14e jaargang, nr. 4 - december 2002

HET BELASTINGPLAN 2003

Het belastingplan 2003 bestaat uit twee wetsvoorstellen, waarin allerlei veranderingen in de fiscale wetgeving zijn opgenomen. De beide wetsvoorstellen zijn op 14 november 2002 door de Tweede Kamer aangenomen. Dat ging niet zonder slag of stoot: het overleg duurde maar liefst 18 uur. Op 5 december is het wetsvoorstel tot wijziging van het belastingplan 2003 aangenomen.

Het geheel overziend kan worden opgemerkt dat de veranderingen het karakter hebben van een verdere versoering van het belastingstelsel. In die zin passen de aanpassingen in de ontwikkeling van de laatste jaren: veel fiscale voordelen zijn uit de wetgeving verdwenen.

Spaarloon

Sinds de invoering van de bedrijfspaarregelingen is er veel over gediscussieerd. Aanvankelijk 'schrok' de staatssecretaris van het succes van zijn regelingen. Was het niet zijn bedoeling dat er gebruik van gemaakt werd? Hoe dan ook, het succes moest worden getemperd door het voordeel stapsgewijs te verlagen. Een tijdje geleden werd een ultieme versoering voorgesteld: in het belastingplan 2003 stond aanvankelijk een algehele afschaffing van de spaarloonregeling. Daarbij werd als overgangsregeling voorgesteld om tegoeden van vóór 2002 met ingang van 1 januari 2003 zonder fiscale gevolgen te laten vrijvallen.

Afgeslankt

De Tweede Kamer ging echter niet akkoord met de algehele afschaffing. Besloten werd om de spaarloonregeling in afgeslankte vorm te handhaven. Het jaarlijkse maximum spaarbedrag werd verlaagd van € 788 naar € 470. Daartegenover werd de mogelijkheid tot deblokking van tegoeden van vóór 2002 uit de plannen geschrapt. De Tweede Kamer heeft wel een amendement

aangenomen waardoor bedragen die in de jaren 1999 en 2000 zijn gespaard ingevolge een spaarloonregeling, per 1 januari 2003 kunnen vrijvallen zonder dat er een fiscale sanctie is.

Daarmee was de kous echter nog niet af. Tijdens het Najaarsoverleg tussen kabinet en sociale partners kwam de spaarloonregeling opnieuw aan de orde. Uitkomst was dat het jaarlijkse maximum werd verhoogd naar € 615. Dit bedrag is opgenomen in het wetsvoorstel tot wijziging van het belastingplan 2003. Inmiddels is dit bedrag weer bijgesteld naar € 613. Zoals de vlag er nu bij hangt, wordt de spaarloonregeling dus gehandhaafd met een maximum van € 613. Voorwaarde is wel dat de Eerste Kamer akkoord gaat.

Afgeschaft

Voor winstdelings- en premiespaarregelingen is er geen wijziging gebracht in het oorspronkelijke voorstel. Deze regelingen zullen per 1 januari 2003 worden afgeschaft, waarbij tegoeden van vóór 2002 met ingang van 1 januari 2003 zonder fiscale gevolgen vrijvallen. ■

Feestdagen

Wellicht kunt u zich nog herinneren dat het mogelijk was personeelsleden een belastingvrije vergoeding van f 550 per jaar te geven ter gelegenheid van feestdagen. In 1994 werd dat bedrag verlaagd tot f 300.

Jarenlang werd het bedrag gelijkgehouden. Nu geldt als maximum € 136, waarin de waarde van het kerstpakket is begrepen. Volgend jaar is het gedaan met de feestdagenuitkering. Er is dan geen belastingvrij presentje aan uw personeelsleden meer mogelijk. Ook de kerstpakketten bieden geen uitweg. Een pakketje met een waarde van maximaal € 23 krijgt als loon in natura nog een bijzondere behandeling. De werkgever kan de loonheffing daarover via de regeling van de zogenaamde eindheffing voor zijn rekening nemen. Duurdere pakketten komen hiervoor niet in aanmerking. ■

In dit nummer:

- *Belastingplan 2003*
- *Inhuren zelfstandigen*
- *Terbeschikkingstelling*
- *Pensioenopbouw verlaagd*
- *Afschrijving panden*
- *Terugkeer uit BV*
- *Zo oordeelt de rechter*
- *Minimumloon 2003*
- *ZFW Kleine zelfstandigen*
- *Carpoolregeling*
- *Inhoud Flantinfo 1998-2002*

De flant *info* wordt eveneens gepubliceerd op internet onder www.flantua-verheij.nl. U vindt de flant *info* daar als pdf-bestand.

De flant *info* wordt steeds met grote zorgvuldigheid samengesteld. Onze organisatie en haar leden aanvaarden geen aansprakelijkheid voor de gevolgen die zouden kunnen voortvloeien uit het gebruik van de in de flant *info* opgenomen informatie.

Kantoren van flantua-verheij:

Culemborg

Belle van Zuylenlaan 1
4105 JX Culemborg
tel 0345 - 470970
fax 0345 - 470989
culemborg@flantua-verheij.nl

Houten/Schalkwijk

Postbus 10,
3998 ZR Schalkwijk
tel 030 - 6011688
fax 030 - 6012358
Provincialeweg 69
schalkwijk@flantua-verheij.nl

Nieuwegein

Postbus 375,
3430 AJ Nieuwegein
tel 030 - 6085858
fax 030 - 6085888
Kortestede 57
[nieuwegin@flantua-verheij.nl](mailto:nieuwegein@flantua-verheij.nl)

Utrecht

Postbus 8041,
3503 RA Utrecht
tel 030 - 2881001
fax 030 - 2893311
Livingstonelaan 752
utrecht@flantua-verheij.nl

Woerden/Kamerik

De Kapberg 1,
3471 DC Kamerik
tel 0348 - 401610
fax 0348 - 402704
kamerik@flantua-verheij.nl

Afdrachtverminderingen

Zowel de afdrachtvermindering lage lonen als de afdrachtvermindering langdurig werklozen worden gefaseerd afgeschaft. De afdrachtvermindering betaald ouderschapsverlof wordt afgeschaft, maar er geldt een overgangsmaatregel. Werknemers die op 31 december 2000 al recht hebben op betaald ouderschapsverlof kunnen de regeling gedurende het jaar 2003 blijven toepassen. ■

Lijrentepremies

Sinds jaar en dag bestond er een jaarlijkse aftrek voor lijfrente premies. Oude koopsompolissen konden een aftrekpost tot meer dan f 21.000 opleveren. Dat systeem werd vervangen door zogenaamde tranches, waarbij alleen voor de eerste tranche gold dat er geen toets plaatsvond: de eerste tranche leverde een basisaftrek op, waarvan iedereen gebruik kon maken. Die eerste tranche was in 2000 f 6.179 voor ongehuwden. Onder de Wet inkomstenbelasting 2001 werd de basisaftrek verlaagd naar ruim € 1.000.

De krachtige lobby van de verzekeringsmaatschappijen heeft de 'versobering' hooguit vertraagd, maar de executie niet kunnen voorkomen. De basisaftrek wordt per 1 januari 2003 geheel afgeschaft. Volgens het kabinet maakten met name de hogere inkomensgroepen van de mogelijkheid gebruik om een extra aftrekpost te creëren. Deze inkomensgroepen hebben doorgaans een goede pensioenregeling. De wetgever zag daarom geen reden de basisaftrek te handhaven. Er geldt geen overgangsregeling.

Overigens betekent dit niet dat aftrek van lijfrentepremie niet langer mogelijk is. Ingeval sprake is van een pensioentekort treden er geen veranderingen op. Dat tekort kan binnen bepaalde grenzen worden verkleind met de aankoop van een lijfrente. ■

Fietsaftrek

Nog maar kort geleden werd de zogenaamde fietsaftrek ingevoerd. Als sprake was van regelmatig woon-werkverkeer van minstens 10 km dat hoofdzakelijk (minstens 70%) per fiets werd afgelegd, kon aanspraak worden gemaakt op een aftrek van € 362 (2002).

Het imago van het huidige (demissionaire) kabinet is niet erg 'groen'. Veel maatregelen waarmee voorheen werd gepoogd een bijdrage te leveren aan het terugdringen van schade die aan het milieu wordt toegebracht, krijgen geen aandacht meer of worden afgeschaft. De fietsaftrek is daar een voorbeeld van.

Natuurlijk was het effect daarvan niet erg groot, maar het kon worden beschouwd als een sympathieke geste van de fiscus. Welnu, die sympathie is verdwenen: de fietsaftrek wordt per 1 januari 2003 geheel afgeschaft. Het kabinet heeft o.a. de volgende redenen voor de afschaf aangevoerd:

- Over de effectiviteit van de fietsaftrek bestaan twijfels.
- De fietsaftrek is fraudegevoelig.
- De invoering van de fietsaftrek vond plaats onder het vorige kabinet met een andere signatuur dan het huidige.
- Het afschaffen van de fietsaftrek is niet in strijd met het voornemen van de regering om het autoverkeer terug te dringen en de afstanden van woon-werkverkeer te verkorten.

Toch jammer. Het was een aardige regeling en het kostte de overheid niet veel. ■

Overige, in het oog springende veranderingen

Heffingskorting

De arbeidskorting, de algemene heffingskorting en de ouderenkorting worden verhoogd. Overigens wordt de zogenaamde toetrederskorting afgeschaft (met toepassing van complex overgangsrecht).

Ouderentoeslag box 3

De ouderentoeslag in box 3 was voor beide partners alleen van toepassing als zij beiden afzonderlijk aangifte deden. Dit is niet langer nodig. Bovendien wordt de toeslag een vast bedrag ter hoogte van het huidige maximum in de geldende inkomensklasse. Voor hoge vermogens vervalt de ouderentoeslag.

Bestelauto

De dit jaar doorgevoerde versoepeling van de fiscale behandeling van de bestelauto wordt in de wet opgenomen. Werknemers die hun bestelauto behalve voor woon-werkverkeer niet voor privé-ritten gebruiken hoeven slechts 2,5% van de bruto cataloguswaarde bij te tellen, met een maximum van € 450 per jaar. De werkgever mag hierop de regeling voor eindheffing toepassen, zodat de werknemer niets hoeft bij te tellen.

Scholingsaftrek

De verhoging van de scholingsaftrek voor werknemers van 40 jaar en ouder vervalt. ■

INHUREN ZELFSTANDIGEN

Het inhuren van zelfstandigen zonder personeel (ZZP-ers) kan risico's met zich brengen. In de praktijk is vaak sprake van onduidelijkheid over de arbeidsrelatie. Opdrachtgever en opdrachtnemer zijn soms ten onrechte in de veronderstelling dat er sprake is van zelfstandigheid. ZZP-ers zijn vooral werkzaam in de IT-sector, management consultancy en andere dienstverlenende sectoren.

In het verleden namen zowel de belastingdienst als de uitvoeringsinstellingen niet zelden het standpunt in dat de ZZP-er in dienst was bij zijn opdrachtgever. De gevolgen daarvan waren ingrijpend. De opdrachtgever bleek werkgever te zijn, maar had verzuimd loonbelasting en premies voor de sociale verzekeringen in te houden en af te dragen. Dit verzuim werd gecorrigeerd met naheffingsaanslagen, verhoogd met rente en boete.

Al jarenlang wordt gediscussieerd over mogelijkheden om dit probleem op te lossen. Met de komst van de 'verklaring arbeidsrelatie' werd een stap in de goede richting gezet. De uitvoeringsinstellingen hielden er echter hun eigen regels op na.

Overleg

Recentelijk hebben de belastingdienst en UWV (Uitvoering Werknemersverzekeringen) overleg gevoerd en gezamenlijke beleidsregels afgesproken, die in de Staatscourant zijn gepubliceerd.

Dienstbetrekking?

De belangrijkste vraag blijft natuurlijk of er sprake is van een dienstbetrekking. Uitgangspunt is dat een ZZP-er niet verplicht verzekerd is voor werknemersverzekeringen zoals de WW en de WAO, tenzij hij werkzaam is in een privaatrechtelijke dienstbetrekking. Als een ZZP-er niet verplicht verzekerd is, betekent dit natuurlijk ook dat hij geen aanspraak heeft op uitkeringen op grond van de werknemersverzekeringen zoals de ZW, de WAO en de WW.

In eerste instantie moet de opdrachtgever beoordelen of sprake is van een privaatrechtelijke dienstbetrekking of van zelfstandig ondernemerschap. Hij doet dit op grond van drie bekende criteria:

- Is er sprake van een persoonlijke verplichting tot het verrichten van arbeid?
- Is er sprake van een verplichting om loon te betalen?
- Is er sprake van een gezagsverhouding?

Nieuwe beleidsregels

De nieuwe beleidsregels van UWV en Belastingdienst zijn bedoeld om duidelijk aan te geven of er wel of niet sprake is van inhoudingsplicht door de opdrachtgever, die direct gekoppeld is aan het verplicht verzekerd zijn van de opdrachtnemer.

De opdrachtgever hoeft geen premies en loonheffing in te houden als hij de arbeidsrelatie heeft getoetst aan de beleidsregels en daarbij terecht heeft geconstateerd dat de arbeidsverhouding geen dienstbetrekking is. De werkgever is daarnaast gevrijwaard van een naheffing als het hem redelijkerwijs niet duidelijk kon zijn dat er sprake was van een dienstbetrekking en de opdrachtnemer beschikt over een Verklaring Arbeidsrelatie Winst uit Onderneming (VAR-WUO). Deze verklaring kan de zelfstandige aanvragen bij de Belastingdienst.

UWV volgt altijd het oordeel van de Belastingdienst over het wel of niet bestaan van zelfstandigheid en dat is een belangrijke verbetering. ■

TERBESCHIKKINGSTELLING

De terbeschikkingstellingsregeling heeft o.a. betrekking op de situatie waarin een directeur/groot-aandeelhouder (dga) een pand verhuurt aan zijn BV of aan een BV van een aan hem verbonden persoon. Ook kan worden gedacht aan het gebruik van een pand in het kader van een eigen onderneming (of werkzaamheid) of die van een verbonden persoon. Ook in deze regeling vinden wijzigingen.

Optierechten

Het verkrijgen of het hebben van rechten uit een optieovereenkomst of uit een daarmee vergelijkbare overeenkomst wordt gelijkgesteld met het ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen aan de eigen BV of de BV van een verbonden ondernemer. Er kwamen namelijk steeds meer geluiden dat belastingvoordelen werden behaald door het afdekken van waardeveranderingen middels optiecontracten.

Voorbeeld

BV A bezit een pand met een boekwaarde van 100 en een waarde in het economische verkeer van 120. De dga en zijn BV komen een calloptie overeen op grond waarvan hij gedurende drie jaar het recht heeft om het pand te kopen voor een prijs van 120 tegen een optiepremie van 10. Na twee jaar oefent hij zijn optie uit. De waarde in het economische verkeer is dan inmiddels gestegen tot 160. De waardeverhoging van 120 naar 160 blijft buiten de heffing van vennootschapsbelasting. Uitsluitend de optiepremie van 10 is belast. De calloptie behoort tot het moment van uitoefenen bij de dga in privé tot de heffingsgrondslag in box 3.

Veranderingen

Volgens de staatssecretaris heeft de transactie in bovenstaand voorbeeld geen reële economische betekenis, maar is het uitsluitend aantrekkelijk vanwege de fiscale gevolgen. Daarom gaat dit veranderen. Voortaan is de waardeverhoging, onder aftrek van de optiepremie, belast. Voor de dga vallen zijn opties in box 1 en worden zij belast als resultaat uit overige werkzaamheden. Om te voorkomen dat de nieuwe regeling al te simpel kan worden ontgaan, vallen niet alleen opties eronder maar ook vergelijkbare rechten. Een voorbeeld hiervan is een stock appreciation right, die de houder geen recht geeft om een aandeel te kopen maar wel het recht op de waardeverandering van dit aandeel.

Het zal niet altijd gemakkelijk zijn om de waarde in het economische verkeer van de optierechten te bepalen. Toch is die waarde van groot belang, omdat die moet worden vermeld op de openingsbalans van de werkzaamheid.

Verbonden personen

Een thuiswonend kind ouder dan 27, dat niet voor fiscaal partnerschap met de ouder heeft gekozen, behoort voortaan niet meer tot de kring van verbonden personen. Dit kind wordt voortaan op gelijke wijze behandeld als een uitwonend kind. Gevolg hiervan is dat de terbeschikkingstelling in principe niet van toepassing is, tenzij er sprake is van een maatschappelijk ongebruikelijke terbeschikkingstelling.

Van kind aan ouder

Ook wordt nu expliciet in de wet opgenomen dat een ter beschikking stelling van een minderjarig kind aan een bloed- of aanverwant in de eerste graad in de opgaande lijn onder de terbeschikkingstellingsregeling valt. Denkt u bijvoorbeeld aan de verhuur van een pand door een kind aan de BV van zijn ouder. In de Wet inkomstenbelasting 2001 was dit geen terbeschikkingstelling en viel het pand bij het kind in box 3. Al enige tijd werd dit als een onvoorziene mogelijkheid gezien, die mogelijk het gevolg was van een slordigheid van de wetgever. De staatssecretaris reageerde hier aanvankelijk op door te stellen dat in dergelijke gevallen steeds sprake is van maatschappelijk ongebruikelijke terbeschikkingstelling. Die stelling heeft echter een wankel basis. De misser is nu met terugwerkende kracht gerepareerd.

Buitenlandse belastingplicht

Onduidelijk was of het terbeschikkingstellersregime ook voor buitenlands belastingplichtigen geldt. De wettekst wordt daarom op dit punt verduidelijkt. Zij worden bij het ter beschikking stellen van vermogensbestanddelen aan een Nederlandse onderneming (of het Nederlandse deel van een onderneming) net zo behandeld als binnenlands belastingplichtigen.

Het eventuele belastingverdrag met de woonstaat van die belastingplichtigen zal uiteindelijk bepalen of het heffingsrecht aan Nederland (of aan de woonstaat) toekomt.

In de praktijk zal het heffingsrecht van Nederland veelal beperkt blijven tot inkomsten uit onroerende zaken.

De in 1999 ingevoerde wetgeving die was gebaseerd op het rapport van de commissie Witteveen gaat alweer op de schop. De Wet fiscale behandeling pensioenen bracht destijds belangrijke veranderingen in de wettelijke regeling van de pensioenen.

Het lijkt of het kabinet de schrik om de keel geslagen is. De toenemende vergrijzing en de kwetsbare vermogenspositie van pensioenfondsen hebben het kabinet doen besluiten om de fiscaal acceptabele jaarlijkse pensioenopbouw te verlagen van 2,00% naar 1,75% van het pensioengevend loon. Destijds werd ook al een verlaging doorgevoerd: van 2,33% naar 2,00%.

Bij toepassing van het middelloonstelsel geldt een verlaging van 2,25% naar 2% en voor het beschikbare premiestelsel geldt een opbouw van 40 jaar in plaats van 35. Op deze manier wil het kabinet bereiken dat werknemers langer blijven doorwerken.

Overgangsregeling

Er geldt wel een overgangsregeling. Alle per ultimo 2002 bestaande pensioenregelingen moeten uiterlijk op 1 januari 2005 aan de

nieuwe regeling zijn aangepast. Tot die tijd kan men dus op de oude voet doorgaan met opbouwen. Als na 1 januari 2005 een backserviceverplichting ontstaat dient deze geheel volgens het nieuwe regime te worden afgewikkeld. Als er in juli 2005 pensioen wordt toegezegd aan iemand die op 1 juli 1995 in dienst is getreden kan er over de volle tien jaar die dan reeds verstreken zijn slechts 1,75% (eindloonstelsel) per jaar worden opgebouwd.

Ook voor dga's

Ook directeur-groothouders hebben vanaf 1 juni 1999 met aanpassingen te maken. De gunstige 2,33% opbouw is voor hen ook tot 2% teruggebracht. Voor op 1 juni 1999 bestaande regelingen geldt er echter overgangsrecht tot 1 juni 2004. Tot deze datum mag men doorgaan volgens de oude systematiek (waaronder pensioenopbouw over auto van de zaak). Deze overgangsregeling wordt met ruim een half jaar verlengd tot 1 januari 2005. De overgangsregeling vervalt zodra de pensioenregeling wordt aangepast. ■

Er is veel te doen geweest over de afschrijving op onroerende zaken die als belegging worden aangehouden. De staatssecretaris had voorgesteld deze afschrijving niet meer toe te staan. Deze onroerende zaken zouden fiscaal hetzelfde moeten worden behandeld als andere beleggingen, zoals effecten.

Een belangrijk argument van de staatssecretaris was dat panden niet in waarde dalen door het gebruik, mits onderhoud tijdig plaatsvindt. De onderhoudskosten kunnen ten laste van het resultaat worden gebracht. Er is daarom geen reden ook nog de afschrijvingen ten laste van dat resultaat te brengen.

De voorstellen van de staatssecretaris hebben een storm van kritiek veroorzaakt. Vrijwel alle fracties in de Tweede Kamer lieten zich zeer kritisch uit. Ook in de dagbladen werd fel gediscussieerd. We zullen u de details besparen. Belangrijker is de uitkomst.

De Tweede Kamer heeft een amendement aangenomen waarmee het voorstel van de staatssecretaris is geschrapt. Het ziet er dus naar uit dat de beperking van de afschrijving op onroerende zaken voorlopig van de baan is. ■

TERUGKEER UIT BV

Lange tijd bestond er behoefte aan een regeling om zonder fiscale afrekening terug te kunnen keren uit de BV. Het geruisloos doorschuiven van een onderneming naar een BV was wel mogelijk, maar de omgekeerde weg niet. Sinds 1 januari 2001 is een dergelijke faciliteit in de wet opgenomen. Op grond daarvan kan een onderneming die voor rekening en risico van een BV wordt gedreven, als een eenmanszaak of vennootschap onder firma zonder fiscale afrekening worden voortgezet.

De regeling is gecompliceerd en wordt per 1 januari 2003 op verschillende onderdelen aangepast.

- De terugkeerders worden uitgesloten van de faciliteiten voor startende ondernemers. Dit is op zich begrijpelijk omdat in feite dezelfde onderneming wordt voortgezet. Slechts de rechtsvorm verandert.
- Over de terugkeerreserve moet voortaan ook worden afgerekend bij staking van een (onzelfstandig) gedeelte van de onderneming. Dit kan aan de orde komen bij het aangaan van een samenwerkingsverband (zoals vennootschap onder firma) of bij een duurzame inkrimping van de activiteiten van de onderneming.
- De waarde van verliesverrekening wordt verdisconteerd in de hoogte van de terugkeerreserve. Zij wordt gesteld op 50% van het doorgeschoven verlies.
- De terugkeerreserve krijgt de status van een fiscale reserve. Hierdoor beïnvloedt zij de hoogte van het ondernemingsvermogen en daarmee de mogelijkheden voor dotatie aan de Fiscale Oudedagsreserve (FOR).
- Extra dotatie aan de FOR is mogelijk terzake van vrijval van de stakingslijfrente. Bij

de inbreng van de onderneming in een BV kan de FOR worden omgezet in een lijfrente-aanspraak. De daarmee samenhangende lijfrenteverplichting valt weer vrij bij terugkeer uit de BV. Met terugwerkende kracht tot 1 januari 2001 wordt nu geregeld dat een extra dotatie aan de FOR is toegestaan als ten gevolge van de terugkeer uit de BV vrijval van de lijfrenteverplichting optreedt. De toevoeging bedraagt maximaal het bedrag van de FOR dat destijds is omgezet in een lijfrente. De tussentijdse aangroei van de lijfrenteverplichting (door oprenting) valt dus belast vrij. De extra toevoeging kan zonder de toetsing aan het urencriterium en het ondernemingsvermogen plaatsvinden. ■

ZO OORDEELT DE RECHTER

Aan het arbeidsrecht is weer een interessante uitspraak toegevoegd. Deze keer door de Kantonrechter te Amsterdam. We belichten eerste de feiten en gaan dan in op de gevolgen die de rechter daarvan verbond.

Casus

Twee maten werken al zeer lange tijd voor dezelfde werkgever. Zij zijn 47 en 51 jaar oud en werken al 22 resp. 33 jaar voor dezelfde baas. Op 8 maart 2002 moeten zij een opdracht uitvoeren in Amsterdam West. Tijdens hun middagpauze komt het gesprek op de declaratie van kosten. Zij betreuren het dat de declaratie vaak niet mogelijk is omdat een bonnetje ontbreekt.

Op verzoek van hun werkgever werken zij die avond over en slaan hun avondmaaltijd over. Zij zijn er beiden van overtuigd dat zij de kosten van de maaltijd niet kunnen declareren als zij die niet nuttigen tussen de normale werktijd en het overwerk 's avonds. Daar heeft een van beiden, laten we zeggen A, wat op gevonden. Hij overhandigt aan zijn maat B een bonnetje voor 'een bami met kroepoek'. Zowel A als B dienen een declaratieformulier in bij hun werkgever en doen daar ieder zo'n bonnetje bij.

De werkgever merkt op dat op de bonnetjes geen bedrijfsnaam en datum staan. Opvallend is ook dat op het ene bonnetje een bedrag in guldens staat vermeld en op het andere in euro's. De werkgever vraagt om opheldering. A verklaart dat hij samen met B bij een Chinees restaurant heeft gegeten. De werkgever voelt nattigheid en gaat op bezoek bij het Chinese restaurant. Daar wordt duidelijk dat het restaurant andere bonnetjes hanteert dan die door A en B zijn ingeleverd.

Het wordt de werkgever nu iets te precair. Hij vindt het maar beter de kwestie uithanden te geven en schakelt een onderzoeksbureau in. Het bureau confronteert A en B met de bevindingen van de werkgever. A en B voelen zich kennelijk betrap: zij trekken hun eerdere verklaringen in en zeggen ieder afzonderlijk na het beëindigen van hun werk bij een Chinees restaurant te hebben gegeten. Zij zeggen de eerdere verklaring te hebben gedaan omdat zij meenden de kosten van een maaltijd die ná het overwerk is genuttigd niet te kunnen declareren.

Het onderzoeksbureau gaat grondig te werk en bezoekt de beide door A en B genoemde restaurants. De beide restaurants herkennen de bonnetjes van A en B niet. A en B worden opnieuw ter verantwoording geroepen en zien aanleiding ook hun tweede verklaring in te trekken en een nieuwe lezing van hetgeen is voorgevallen te geven.

Voor de werkgever is de maat nu vol. Hij ontslaat A en B op staande voet.

A en B gaan naar de kantonrechter en roepen de nietigheid van hun ontslag in. De werkgever vraagt de arbeidsovereenkomst voorwaardelijk te ontbinden. De werkgever stelt het vertrouwen in A en B te zijn verloren.

Overwegingen

Voor de kantonrechter staat vast dat A en B valsheid in geschrifte hebben gepleegd. Zij hebben kosten gedeclareerd van maaltijden die zij niet hebben gebruikt. Op zich kan dit al een dringende reden voor ontslag op staande

voet zijn. Telkens zal echter aan de hand van de concrete omstandigheden moeten worden beoordeeld of daarvan daadwerkelijk sprake is.

Volgens de kantonrechter is het van belang dat de leeftijd van A en B en de gevolgen van het ontslag voor A en B bij die beoordeling worden betrokken. Hij vindt echter dat het ontslag op staande voet ook gerechtvaardigd kan zijn als de gevolgen voor de werknemers ingrijpend zijn.

De kantonrechter vindt dat de werkgever het vertrouwen in het declareergedrag van A en B terecht is verloren. A en B hebben in onderling overleg hun verklaringen op elkaar afgestemd. Bovendien hebben zij tot tweemaal toe leugenachtige verklaringen afgelegd. Hoewel valsheid in geschrifte in het algemeen niet gemakkelijk kan worden aangetoond, staat dat i.c. buiten kijf.

De kantonrechter overweegt dat een werkgever volledig op het declareergedrag van zijn werknemers moet kunnen vertrouwen. Bij gebleken valsheid in geschrifte moet hij maatregelen nemen om te voorkomen dat de moraal in het geding komt.

Uitspraak

De kantonrechter erkent dat het ontslag voor A en B ingrijpende gevolgen heeft. Toch vindt hij het ontslag op staande voet gerechtvaardigd en voert daarvoor de volgende argumenten aan:

- het gepleegde feit (valsheid in geschrifte) is ernstig;
- de werknemers handelden met voorbedachte rade;
- de werknemers hebben zich bediend van leugens;
- de werknemers hebben het vertrouwen van hun werkgever geschonden.

Het ontslag op staande voet blijft in stand (zonder dat zij een ontslagvergoeding krijgen). ■

MINIMUMLOON

De minimum(jeugd)lonen bedragen per 1 januari 2003 (bruto per maand, per week en per dag, in euro's, exclusief vakantiebij-slag):

minimum- loon vanaf	%	per maand €	per week €	per dag €
23 jaar	100,0	1.249,20	288,30	57,55
22 jaar	85,0	1.061,80	245,05	49,01
21 jaar	72,5	905,65	209,00	41,80
20 jaar	61,5	768,25	177,30	35,46
19 jaar	52,5	655,85	151,35	30,27
18 jaar	45,5	568,40	131,15	26,23
17 jaar	39,5	493,45	113,85	22,77
16 jaar	34,5	430,95	99,45	19,89

Vanaf de datum van inwerkingtreding is de regeling van de verplichte ziekenfondsverzekering voor kleine zelfstandigen een bron van frustratie voor menig ondernemer. Er zijn veel voorbeelden van kleine zelfstandigen die tegen hun zin onder de verplichte verzekering vallen. Maar er zijn ook voorbeelden van ondernemers die liever verplicht verzekerd zouden willen blijven, maar toch niet onder de Zfw vallen. Van die laatste categorie heeft iemand zijn zaak onlangs voor de Hof Arnhem gebracht.

Feiten

Belanghebbende is fulltime in loondienst. Daarnaast is hij per 1 april 1997 toetgetreden tot een vennootschap onder firma. De onderneming is actief op het gebied van het maken en plaatsen van dakkapellen en het verrichten van onderhoud aan woningen. De omzet van de onderneming ontwikkelt zich in de jaren 1997 tot en met 2000 als volgt: f 34.555; f 51.713; f 117.564 en f 167.016.

Belanghebbende heeft de inkomsten die met deze onderneming samenhangen in zijn aangiften IB/PVV verantwoord als winst uit onderneming.

Bij de toetsing of belanghebbende verplicht verzekerd is in het kader van de Zieken-

fondswet voor kleine zelfstandigen, is de inspecteur tot de conclusie gekomen dat dit niet het geval is. De inspecteur baseert dit op het gemiddelde belastbare inkomen van belanghebbende in 1997 en 1998. Die inkomens waren resp. f 44.085 en f 51.106. De resultaten uit de onderneming worden in 1997 licht negatief en in 1998 licht positief. De inspecteur stelde vaste dat dit gemiddelde belastbare inkomen hoger is dan de grens die geldt voor kleine zelfstandigen, op grond waarvan belanghebbende niet langer onder de verplichte verzekering viel.

Belanghebbende is het daar niet mee eens. Hij brengt in dat hij eigenlijk geen ondernemer is en dat de resultaten niet als winst uit onderneming moeten worden beschouwd, maar als inkomsten uit overige arbeid. Hij stelt geen ondernemer te zijn, zodat zijn inkomen moet worden getoetst aan de inkomensgrens voor werknemers. Daarbij wordt niet gekeken naar het belastbare inkomen, maar naar het loon uit dienstbetrekking.

Uitspraak

Het Hof is met handen en voeten gebonden aan de wettelijke regeling. Vast staat dat belanghebbende naast loon uit dienstbetrekking, ook winst uit onderneming (of inkomsten uit overige arbeid) heeft genoten. Het onderscheid tussen winst en overige inkomsten is hier niet relevant.

Als sprake is van een zelfstandige ondernemer moet worden getoetst of het belastbare inkomen boven de ziekenfondsgrens voor zelfstandigen ligt. De hoogte van het loon uit dienstbetrekking (dat deel uitmaakt van het belastbare inkomen) is voor deze toets op zich niet van belang.

Commentaar

In dit geval pakt het voor belanghebbende wel heel vervelend uit. Hij is niet verplicht verzekerd. Hij heeft een onderneming, maar slaagt er in de jaren 1997 en 1998 niet in daar een noemenswaardig resultaat uit te halen.

Nagenoeg zijn gehele belastbare inkomen bestaat uit loon uit dienstbetrekking. Toch wordt hij behandeld als kleine zelfstandige (maatstaf: belastbaar inkomen) in plaats van als werknemer (maatstaf: loon uit dienstbetrekking).

Naar aanleiding van deze uitspraak gaan er opnieuw stemmen op om die maatstaf van de toetsing voor kleine ondernemers aan te passen: getoetst zou moeten worden aan de winst en niet aan het belastbare inkomen.

Dit is geen gekke gedachte, want bij werknemers wordt ook uitsluitend aan de hand van het loon uit dienstbetrekking getoetst en niet aan het belastbare inkomen.

Binnen ons rechtstelsel kan echter niet aan de rechter worden gevraagd een dergelijke verandering door te voeren. Daarvoor moet de wetgever in actie komen. ■

Carpoolregeling

Sinds begin 2002 kan een deel van het woon-werkverkeer met een 'auto van de zaak' worden gerekend tot het privé-gebruik. Het gaat hierbij om woon-werkverkeer van minder dan 10 km of om woon-werkverkeer voorzover dat langer dan 30 km is. Eenderde deel hiervan geldt als privé-verkeer. Volgend jaar is dat tweederde deel en in 2004 zal het geheel tot het privé-verkeer worden gerekend. Natuurlijk kan dit gevolgen hebben voor de hoogte van de bijtelling. Die is immers afhankelijk van de omvang van het privé-gebruik.

Voor carpoolers wordt een versoepeling op deze regeling ingevoerd. De bovenbedoelde woon-werkkilometers tellen niet mee als privé-gebruik, mits aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- De enkele reisafstand woning-werk bedraagt meer dan 30 kilometer.
- Over een reisafstand van meer dan 10 kilometer wordt tenminste één andere werknemer vervoerd.
- Er is een schriftelijke overeenkomst met die andere werknemer(s) en zijn (hun) werkgever.
- De werkgever houdt een overzicht bij van de namen en de adressen van de bestuurders, de meerrijders en andere deelnemende werkgevers. Tevens wordt bijgehouden op de dagen, naar welke plaatsen en over welke afstanden de carpoolregeling wordt toegepast.

Hierbij is onder andere de bouwsector gebaat, waar het vaak voorkomt dat met een bestelauto van de zaak over grote afstanden wordt gecarpoold. ■

*wij wensen u gezellige
feestdagen en een
gelukkig nieuwjaar!*

Inhoud flantinfo 1998 tot en met 2002

Overzicht van de belangrijkste artikelen in de laatste vijf jaargangen van Flantinfo		Grijs kenteken	1998/3	Personenvennootschappen	2001/3
		Groene belastingstelsel	2001/3	Piramidespelen	2001/1
		Heffings- en invorderingsrente	2000/1	Privé-gebruik auto	2001/4
AB-aandelen, step up bij -	1998/2	IB 2001, vraag en antwoord	2001/1	Privé-gebruik auto en WAZ	2001/1
Accountantsverklaring nodig?	2000/1	Identificatie werknemers	2002/2	Privé-gebruik bestelauto	2002/1
Anw, wijzigingen in de -	1998/3	Inhuren zelfstandigen	2002/4	Privé pand verhuurd aan de BV	2000/2
Arbeid en Zorg, Kaderwet	2002/1	Inkomstenbelasting 2001, wetsvoorstel	1999/4	Poortwachter verbetering, Wet	2002/2
Arbeidscontracten, flexibele	1999/1		2000/2	Procesrecht, nieuw fiscaal	1999/3
Arbeidsgehandicapten			2000/3	Proeftijd	2001/3
(re)integratie -	1998/2		2000/3	Rapport 'Belastingen	
Arbeidskorting, verhoogde	2002/1	Inkomsten uit andere arbeid	2002/2	bedrijfsleven 21e eeuw'	1999/3
Autoaccessoires	2001/2	Inhaalafschrijvingen toegestaan	2001/1	Rekenrente	1999/3
Auto & stalling	2001/2	Investeringsaftrek werkkleding	2002/2	Renpaarden	2002/3
				Renteloze lening	2002/1
Bea zet kroon op haar werk	1998/3	Juridische splitsing,		Schenking en Successie bij	
Belastingplan voor de 21e eeuw	1998/4	belastingvrij	2001/3	bedrijfsopvolging	1998/1
Belastingplan 2003	2002/4	Jubileum Van Eck	2001/4	Schenken en teruglenen	2001/3
Belastingplicht in binnen- of				Scholingskosten, extra aftrek -	1998/1
buitenland?	2000/2	Kapitaalverzekering in eigen		Selectieve naheffing	2002/3
Bestelauto, bijtelling	2002/2	beheer	2000/3	Spaarloon	2002/4
Betonrot en WOZ	2002/2	Kapper, wie volgt de ...?	1999/3	Staking en waarde woning	2000/1
Bijleveld: ZILVER!	1998/1	Keuzevermogen,		Subsidies en BTW	1998/1
Bijleenhypotheken	2001/1	herziening -	2001/2	Successiewetgeving, moder-	
Bijtelling, 24% -	1998/3	Kopen of leasen van		nisering -	2000/3
Bloed in aangifte?	1999/3	bedrijfsmiddelen	1998/2	Telewerkplek, de -	1998/3
Boete voor suppletie	2000/2	Krant, korting op de -	2001/2	Terbeschikkingstelling	2002/4
BTW en vergoeding autokosten	2002/3	Kwade trouw bij navordering	1998/2	Ter beschikkingstelling binnen	
Buitenlandse tegoeden	2002/1			huwelijk	2001/1
Buitenlandse topsporters	2000/3	Landbouwwijstelling wordt		Uitzendrelaties	1998/3
Buitenlandse vennootschappen	1998/2	beperkt	2000/1	Vakantierechten verruimd	2001/1
BV in oprichting	2002/1	Land- en tuinbouw	2000/3	Vakantiewoning in 2001	2000/2
BV, terugkeer uit -	2002/4	Lijfrente, wijzigingen	2001/1	Vakantiewoning, permanente	2001/3
		Lijfrentepremies	2002/4	40 naar 60 dagen	2002/2
Carpoolregeling	2002/4	Loonbegrip, eenduidig -	2000/3	Verliesverrekening gewijzigd	2001/1
Concurrentiebeding	2001/4		1998/2	Vermogensaftrek, voorstellen	
		Man/vrouw-maatschap	2001/3	fiscale - gewijzigd	1998/1
Deelneming, aankoopkosten		Millenniumprobleem, nu actie		Vermogensbeheer, normaal -	2001/2
aftrekbaar	2002/2	tegen -	1998/1	Voorzieningen, meer mogelijk-	
Deeltijd, recht op -	2000/3	Ondernemerspakket, tweede		heden	2001/1
DGA is ondernemer	2002/2	tranche	2000/3	WAADI	1998/3
DGA ondernemer voor OB	2002/3	Ondernemerswoning	2001/2	Walvis, wetsvoorstel	2002/2
Durfkapitaal	2001/1	Ontslagstelsel, ander -	2001/1	WAO, wijziging	2002/2
		Ontslag op staande voet	2002/2	Werknemersopties	2001/2
Euro?, klaar voor de -	1998/3	Oproepkracht in de nieuwe		Werkruimte in eigen woning	2001/3
Euro, de stand van zaken	1999/1	flexwet	1999/1	Werkzaamheid, pand en	
		Optie belaste verhuur	1999/2	waarde	2001/2
FARBO-regeling	1998/1	Organisatiestructuur Sociale		Woning in successie	2002/3
Feestdagen	2002/4	Zekerheid	2002/2	Zelfstandig?	1999/2
Fictief-loonregeling toegelicht	1998/2	Ouderschapsverlof verruimd	2001/1	Zelfstandigenaftrek gewijzigd	1998/1
Fictief rendement bij		Overlijdenswinst	2002/1	Zfw kleine zelfstandigen	2002/4
pensioen-BV	1998/2			Ziekfonds, kleine zelfstandige	
Fietsaftrek	2002/4	Panden, afschrijving	2002/4	in het	1999/3
Financieringskosten, aftrek	1999/1	PC-projecten	1999/3	Zorginstellingen, verantwoor-	
Fiscale beleggingsinstelling	2000/1	Pemba, brochures -	1998/1	dingsplicht -	2000/1
Fiscale reserves,		Penshonadoregeling aange-		ZZP-ers, positie	2002/3
Flexwet per 1.1.99	1998/2	schertpt	1998/2		
FOR, nieuwe regels -	1998/1	Pensioenen, wet fiscale			
FOR	2002/3	behandeling	1999/2		
		Pensioen, regels - aange-			
Gebruikelijk loon	2001/2	schertpt	2000/2		
Gebruikelijk loon in concern-		Pensioen, waardering	2001/1		
verband	2001/3	Pensioenopbouw verlaagd	2002/4		
Geregistreerd partnerschap,		Pensioenshoppen, verbod -			
Wet -	1998/2	vervalt	2000/3		
Geruisloos doorschuiven	2002/1	Pensioen en salary split	2001/3		
Geruisloos inbrengen	1998/1	Pensioen in eigen beheer	2002/3		
Goodwill	2001/4				
Goodwill en foutenleer	2002/2				